

بررسی حفاظت از هویت زمینه بارزش " در معماری جدید بافتهای

تاریخی

الهام پرویزی^۱

چکیده

اهمیت بافتهای تاریخی در شهرسازی معاصر به لحاظ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در چند دهه اخیر در حفظ و توسعه ساختار شهری امری بدیهی است. در پی مشکلاتی که در دهه ۷۰ میلادی متوجه شهرها در اثر توسعه حومه ای ایجاد شد اهمیت توسعه درونزای شهری بیش از پیش آشکار گشت و این امر منجر به ایجاد رویکردهای متفاوتی در زمینه نوع نگاه به نحوه این توسعه شده است.

بافتهای بارزش تاریخی در ایران نیز با گذشت زمان و بی توجهی در حفظ هویت آنها در روند توسعه چنان فرسوده گشته و با دارای مشکلات زیرساختی و ... می باشند که نه تنها ساکنان اصلی خود را از دست داده اند بلکه به سمت مشکلات اجتماعی و فرهنگی فزاینده ای در حرکت اند. از طرفی گرچه توسعه در این بافتهای اجتناب ناپذیر و لازم می نماید؛ اما لازم است تا ساخت و ساز جدید در جهتی صورت گیرد که علاوه بر حفظ و احیای هویت کالبدی-تاریخی، به ارتقاء و حرکت آن به سوی آینده و نیز اهداف حفاظتی مطلوب شهر بیانجامد.

از آنجایی که هدف این نوشتار، حفاظت کالبدی در مفهوم معنا و فرم می باشد با بررسی رویکردهای مطرح در این زمینه به پیشنهاد رویکرد "حفاظت از هویت زمینه بارزش" در ایران می پردازد. لذا این پرسش مطرح می گردد که آیا این رویکرد می تواند پاسخ کاملتری به مشکلات کالبدی توسعه در بافتهای تاریخی باشد؟ و این رویکرد دارای چه مشخصه هایی است؟

جهت پاسخ به این امر، ابتدا با مقایسه تطبیقی میان رویکردهای طراحی در بافتهای تاریخی در صدد رویکرد جامعی در طراحی نو در بافتهای تاریخی به رویکرد جدید "حفاظت از هویت زمینه بارزش" می پردازد. و سپس به روش تحلیلی-کیفی پس از بررسی مفهوم هویت در فلسفه و نگاه ایرانی و هویت کالبدی تعمیم این مفاهیم را با استفاده از ادبیات شهرسازی و معماری در بافتهای تاریخی، و استخراج مفاهیم و شاخص های بدیعی را در سه رده شناسایی، بازتعریف، و سپس طراحی، به عنوان راه حلی برای ارتقاء هویت کالبدی در توسعه بافتهای تاریخی معرفی می کند.

واژگان کلیدی: هویت کالبدی، بافت تاریخی، حفاظت؛ معماری جدید

^۱استادیار گروه معماری دانشگاه خوارزمی

Parvizi.e@gmail.com

09125153560